Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 50. | Brașovŭ, Sâmbătă, 5 (17) Martie | 1888.

Brașovŭ, 4 Martie 1888.

Este impunĕtóre și în tóte privințele de admiratŭ atitudinea noului împĕratŭ alŭ Germaniei Fridericŭ III.

Deși chinuitŭ de-o grea suferință de gâtŭ, care, precum se constată acum, ilŭ împiedecă chiar de a'șĭ folosi graiulŭ, împĕratulŭ Fridericŭ a alergatŭ îndată la postulŭ sĕu, dândŭ astfelŭ unŭ esemplu sublimŭ despre ceea ce însémnă împlinirea datoriei.

Ca sĕ nu sufere imperiulŭ și ca sĕ se facă în tótă regula inaugurarea noului regimŭ, împĕratulŭ a alergatŭ la Berlinŭ și s'a supusŭ muncei grele de regentŭ, cu pericululŭ chiar ca suferința lui sĕ devină prin aceste ostenelĭ multŭ mai acută și ameninţătóre.

Fridericŭ III a arĕtatŭ prin acésta, că înțelege pe deplinŭ marea chiămare a unui monarchŭ și că e decisŭ a-șĭ împlini datoria, ce o are către imperiu și poporulŭ germanŭ, aducêndŭ orĭ-ce jertfă, subordinândŭ 'cu totulŭ binele lui personalŭ binelui publicŭ.

Acestŭ înaltŭ simțŭ de datoriă și acéstă înaltă pĕtrundere a marei sale chiămărĭ se oglindéză în modulŭ celŭ mai strălucitŭ în cele dintâi două acte ale domniei sale, în proclamațiunea sa către poporulŭ prusianŭ și în rescriptulŭ sĕu memorabilŭ adresatŭ cancelarului Bismark.

Unŭ spiritŭ liberalŭ și pacinicŭ împreunatŭ cu nobleța inimei și cu o cugetare matură și profundă, étă ce caracterizéză în modŭ atâtŭ de favorabilŭ manifestele noului împĕratŭ, carĭ se vede că nu i suntŭ dictate de nimenea, ci suntŭ productulŭ propriului sĕu ingeniu.

„Promitŭ a vĕ fi unŭ rege dreptŭ și în bine ca și în rĕu unŭ rege credinciosŭ," dice Fridericŭ către poporulŭ sĕu prusianŭ. Ear către cancelarŭ dice arĕtându-i punctele de vedere, de care se va conduce în domnirea sa: „Fie-care dintre supușii mei este deopotrivă apropiatŭ inimei mele, căcĭ doră toțĭ au doveditŭ deopotrivă deplinulŭ lorŭ devotamentŭ în dile de periculŭ."

Împĕratulŭ Frideric accentuéză în rescriptulŭ către Bismarck înainte de tóte respectulŭ către constituțiunea și instituțiunile Prusiei și ale imperiului, mai departe cere ca sĕ fiă respectate cu consciențiositate drepturile constituționale ale tuturorŭ statelorŭ federale germane, dér dice că se nu sĕ uite că tóte aceste drepturĭ reciproce au sĕ servéscă numai spre ridicarea bunăstărei publice, cu alte cuvinte vrea sĕ dică, că nu poporulŭ e pentru constituţiă și lege, ci acestea suntŭ pentru poporŭ. Mai departe promite a ține neslăbită puterea armată a imperiului și accentuéză din nou că voesce sĕ respecteze drepturile tuturorŭ și sĕ țină cu sfințeniă și principiulŭ toleranței religióse față cu toțĭ supușii sĕi.

Vorbindŭ despre binele economicŭ alŭ cetățenilorŭ, promite că va susține tóte nisuințele, care au de scopŭ ridicarea bunăstărei publice, fără însĕ a face sĕ se crédă că prin intervențiunea statului s'arŭ pute înlătura tóte relele societății. In fine cere ca sĕ se combată semicultura care nasce pericule și prin care se deschidŭ numai porțile luxului ce róde la rĕdăcina puterilorŭ economice ale națiunei.

Fridericŭ III apeléză la probatulŭ devotamentŭ și la sprijinulŭ cancelarului pentru realisarea acestorŭ intențiunĭ ale sale și încheiă dicêndŭ, că va fi mulțămitŭ, décă se va pute dice odată despre guvernarea sa, că a fostŭ binefăcĕtóre poporului, folositóre țĕrii și binecuvêntată pentru imperiu.

Liberalismulŭ ce respiră din fiă-care rêndŭ alŭ rescriptului împĕratului Fridericŭ către Bismark stă în contradicere cu atitudinea de până acum a cancelarului germanŭ, care n'a prea datŭ dovedĭ de respectŭ către parlamentarismŭ și constituțiune. Décă dér Bismark va voi sĕ conlucre mai departe și cu fiulŭ fostului lui Domnŭ, va fi nevoitŭ sĕ părăséscă programulŭ sĕu de luptă și și sĕ pășéscă pe cărările păcii și ale conciliării, ce i-le arată noulŭ Domnitorŭ.

Procesulŭ de pressă alŭ „Gazetei."

Dela tribunalulŭ reg. din Clușiu amŭ primitŭ erĭ și astădĭ două hârtii, pe carĭ le lăsămŭ sĕ urmeze în traducere română:

Nr. 1461—1888

In procesulŭ de pressă intentatŭ contra D-rului Aurel Mureșianu și a lui Stefanŭ Bobancu pentru delictulŭ de ațîțare comisŭ prin tiparŭ, tribunalulŭ reg. ca trib. de pressă cu jurațĭ *amână* pertractarea înaintea juriului, ficsată pe diua de 14 l. c. la 9 óre, pe temeiulŭ § 32 alŭ ordinațiunei ministeriale privitóre la procedură, din causă, că acusații în urma întreruperei comunicațiunei căiei ferate nu se potŭ presenta. Despre acésta se încunosciințéză acusatorulŭ publicŭ reg. și acusații precum și primarulŭ orașului Clușiu cu scopŭ de a împărtăși acésta jurațilorŭ și cu acelŭ adausŭ, că președintele tribunalului cu jurațĭ va ficsa noulŭ terminŭ pentru pertractare,

Clușiu, din ședința dela 13 Martie a. c. a tribunalului reg. ca tribunalŭ de pressă cu jurațĭ.

Péterffy Domokos m. p.
președinte.
Kocsi Andor m. p.
notarŭ.

Nr. 404—1888

In procesulŭ de pressă intentatŭ contra directorului fóiei cuotidiane din Brașovŭ „Gazeta Transilvaniei" și în contra redactorului Stefanŭ Bobancu pentru delictulŭ de ațîțare în contra naționalității, am ficsatŭ ca nou terminŭ pentru ținerea pertractării amânate a juriului *diua de 21 Martie înainte de amédă la 9 óre*, pe care di citezŭ pe acusațĭ și pe procurorulŭ reg. din Clușiu, ca acusatorŭ publicŭ, în sala tribuualului (fostér Baro Bánffy-palota) mai adăugêndŭ, că la acéstă pertractare vorŭ fi chiămațĭ totŭ acei jurațĭ, a cărora listă amŭ comunicat'o deja celorŭ interesațĭ.

Clușiu, 13 Martie 1888.

Președintele tribunalului reg. din Clușiu ca tribunalŭ de pressă cu jurați:

Péterffy Domokos m. p.

Douĕdecĭ de ani de stăpânire ungurescă.

„Ellenzék" în numĕrulŭ 54 din anulŭ curentŭ publică unŭ articulŭ sub titlulŭ „Plătesce Ungure!" In acestŭ articulŭ fiindŭ vorba despre desbaterea legei referitóre la darea de consumŭ pentru zaharŭ, numita fóia resumă activitatea celorŭ dela putere în ultimii 20 de anĭ prin următórele cuvinte:

„Au umblatŭ la corteșitŭ — atâta este resultatulŭ ce l'au obținutŭ. Au tâmpitŭ renumitulŭ spiritŭ publicŭ alŭ națiunei — atâta este succesulŭ lorŭ. Au potențatŭ darea și au sĕrăcitŭ statulŭ, au sporitŭ datoria statului și au sĕrăcitŭ pe singuraticii cetățenĭ. Au privitŭ națiunea ca pe o vacă cu lapte, care este a se folosi esclusivŭ din punctŭ de vedere alŭ fiscalității, au muls'o, au folosit'o, au pus'o bine."

Cu privire la cuvintele rostite în dietă, că ministrulŭ de finanțe spre nicĭ unŭ ramŭ alŭ administrațiunei n'a fostŭ cu atâta atențiune ca spre darea pentru zaharŭ, „Ellenzék" rĕspunde:

„Acésta o credemŭ. Marele lui gândŭ se vede pe dinafară. Acum 10 anĭ aveamŭ încă 26 fabricĭ de zaharŭ în stare înflorítóre; de presentŭ mai vegeteză 10 și abia se află în stare de a pute trăi una. Acum 10 anĭ fabricele nóstre puteau încă sĕ acopere trebuințele necesare pentru consumația internă; astădĭ însĕ amŭ consumatŭ 160,000 măjĭ metrice de fabricatŭ internŭ și 230,000 de fabricatŭ austriacŭ. După ce însĕ în urma celuĭ mai nou proiectŭ de lege consumătorulŭ are sĕ plătéscă 19 fl. 36 cr. de o măjă metrică, ușorŭ se póte calcula, câtŭ are sĕ plătéscă poporulŭ nostru pe séma fabricanților austriacĭ și finanțiilorŭ austriacĭ....

„Sfîrșitulŭ este: plătesce Ungure!... Lucréză mai multŭ, mănâncă mai puținŭ, lungesce diua și scurtéză nóptea. Pe a cui sémă? — Pe a Austriacului....."

Dér numai Ungurulŭ plătesce? Cum se vede, Neungurii numai de plătitŭ suntŭ bunĭ, ce sĕ mai fiă și compătimițĭ!

Mórtea împĕratului Wilhelm.

Despre ultimele ore din viĕță ale împĕratului Vilhelm se mai comunică din Berlinŭ, că în fantasia sa vedea venindŭ trupe, numea singuratice despărțeminte de trupe, anume ulanĭ. Iĭ veneau în minte scene din rĕsboiulŭ franco-germanŭ, numea pe singuraticii comandanțĭ francesĭ, carĭ au statŭ în fața trupelorŭ germane. După cum spune „Köln. Ztg." împĕratulŭ a disŭ: „Fără grije așŭ trage sabia până la estremŭ împreună cu împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ, décă cineva ar năvăli asupra nóstră călcându'șĭ cuvêntulŭ."

Dumineca trecută s'a ținutŭ unŭ serviciu divinŭ în palatulŭ împĕratului, anume în camera steagurilorŭ. Toțĭ cei de față, bărbațĭ și femei, erau în celŭ mai adêncŭ doliu. Vĕduva împĕrătésă era îmbrăcată în haine negre de lână cu marginĭ albe, pleureuse, îmbrăcămintea reginelorŭ vĕduve, și pe capŭ avea boneta de vĕduvă. Predicatorulŭ curții Dr. Kögel a ținutŭ o scurtă predică.

Cadavrulŭ împĕratului e îmbrăcatŭ deja în uniforma primului regimentŭ de gardă. In cercurile financiare se vorbesce, că împĕratulŭ Vilhelm a lăsatŭ o moștenire de 78 milióne mărcĭ.

Cum amŭ mai spusŭ, împĕratulŭ va fi înmormêntatŭ îmbrăcatŭ ca de campaniă. Dintre decorații va avea, pe lângă ordinulŭ vulturului negru, numai următórele: Crucea de ferŭ cl. II, Crucea rusescă Sf. George, Medaliile de rĕsboiu din 1814, 1864, 1866, 1870/71, Medalia Hohenzollernilorŭ din anulŭ 1849, Medalia rusescă și Medalia badică.

Tóte Curțile și armatele europene au luatŭ doliu, unele timpŭ mai scurtŭ, altele mai îndelungatŭ, de sĕptĕmânĭ orĭ de lunĭ, după cum suntŭ legăturĭ de familiă orĭ de amiciţiă. Curtea din România a luatŭ doliu pe două lunĭ.

Din camera română.

In ședința din 1 (13) Martie a. c. în care erau presențĭ 124 d-nĭ deputațĭ, după cetirea sumarului ședinței și după mai multe comunicărĭ, d-nulŭ *Ferichide* cetesce *decretulŭ pentru constituirea noului cabinetŭ*.

D. N. Fleva ia cavêntulŭ și 'n numele minorității parlamentare vorbesce contra noului cabinetŭ și dice, că acéstă înscenare de câteva dile nu e decâtŭ o cârpeală [aplause prelungite].

D. *președinte*. D-le Fleva, sunt datorŭ sĕ vĕ atragŭ atențiunea asupra unui articulŭ din regulamentŭ prin care se spune, că mesagiele domnescĭ nu potŭ fi comentate.

D. *N. Fleva*. D-le președinte, sciu acésta și nicĭ nu facŭ nimicŭ contra acestuĭ articulŭ. Datorŭ însĕ suntŭ a arăta părerile minorității, care e adevĕrata espresiune a națiunei, asupra cârpelei ministeriale, care i suntŭ părerile ei și ce atitudine va avé. [Aplause prelungite]. D-sa citéză cuvintele rostite de primulŭ-ministru în întrunirile maiorității dela Senatŭ, îi spune că e consecinte cu angajamentele sale.

Oratorulŭ dice, că aflarea d-lui I. Brătianu pe banca ministerială, acum când spiritele suntŭ agitate în țĕră, e o necuviință și o comediă [aplause]. Acésta dovedesce, că pe acea bancă nu esistă nicĭ măcarŭ umbră de idei, ci numai nisce *apetiturĭ* (aplause). D-le primministru, esclamă d. Fleva, ai avutŭ unŭ momentŭ de gândire patriotică, dér în urmă, setea de putere te-a făcutŭ sĕ revii la gândirĭ antipatriotice. D. Fleva sfîrșesce, declarândŭ că poporulŭ va sci prin întrunirĭ sĕ stigmatiseze acestŭ guvernŭ de minciună și de cârpélă (aplause prelungite).

D. *I. C. Brătianu*, *primulŭ ministru*, dice, că décă d. Dim. Ghica n'a isbutitŭ a forma cabinetulŭ, este că aceia la carĭ s'a adresatŭ, i-a cerutŭ sĕ disolve Camera. D-sa găsesce, că acéstă propunere a fostŭ anticonstituțională, și decĭ, în asemenea condițiunĭ nu se póte forma unŭ cabinetŭ. D. Dim. Ghica s'a încercatŭ de a trage pe toțĭ disidenții la unŭ locŭ, însĕ a fostŭ cu neputință o înțelegere între disidențĭ și noi. D. I. Brătianu vorbesce despre libertatea alegerilorŭ și dice că tóte le-a admiratŭ.

Misiunea d-lui Ghica a fostŭ d'a atrage pe desidențĭ, ér nu pe conservatorĭ, căcĭ era deosebire de principiurĭ; din acéstă causă s'a și făcutŭ validarea în massă a tuturorŭ acelorŭ, carĭ erau contestațĭ. D-sa dice că demisiunea-i era seriósă și că regele era decisŭ a forma unŭ altŭ cabinetŭ; acestŭ cabinet

însĕ trebuia sĕ fiă liberalŭ. Altfelŭ M. S. ar fi fostŭ declaratŭ de inconstituţionalŭ şi 'i s'ar fi ḑisŭ că voesce unŭ guvernŭ personalŭ. Numai atunci, când am vĕḑutŭ, că nu se pôte forma unŭ cabinetŭ conformŭ dorinţei naţiunii, am primitŭ a reveni la putere până atunci până când se va pute forma un alt ministerŭ legalŭ constituţionalŭ. In cursul discursului, primulŭ ministru e desŭ întreruptŭ şi apostrofatŭ). D. Brătianu sfîrşesce recomandândŭ oposiţiunei a intra în ordine şi a nu mai face agitaţiunĭ în ţeră, discutândŭ lucrurile cu linisce. (aplause). Incă unŭ cuvĕntŭ: Totŭ rĕul are şi bunulŭ sĕu.

D. *Grigorescu*. Prea e lungŭ.

D. *Brătianu, primŭ-ministru*. Orĭ-ce poporŭ, care a trecutŭ prin fasa prin care a trecutŭ ţera nôstră, a trebuitŭ sĕ-şĭ pêrdă câte ceva pe când ţera nôstră a rĕmasŭ intactă. Poporulŭ românŭ are răbdare mare şi orĭ-ce va veni peste elŭ nu-lŭ atinge. Apa curge, pietrile rĕmânŭ. (Aplause.)

D. Dim. *Giani* cere cuvĕntulŭ în cestiune personală şi ḑice, că d-sa avĕnd trecutulŭ sĕu, nimenĭ nu-lŭ pôte bănui. D-sa făgăduesce că va lucra în sensulŭ ideilorŭ profesate de învĕţătorulŭ sĕu C. A. Rosetti şi că nu va tinde decâtŭ la propagarea liberalismului p'o treptă mai mare. (Aplause).

D. *Blarembery*. Suntemŭ totŭ în epoca mistificărilorŭ, strigă d-sa. Mistificare au fostŭ alegerile, mistificare crisa ministerială, mistificare formarea acestui ministerŭ. Apariţiunea primului ministru p'acele băncĭ; însemneză starea de asediu la scurtă scadenţă, resbelulŭ civilŭ! [aplause]. Cestiunea ministerială e înlăturată prin cestiunea dinastică [aplause prelungite]. D-sa esamineză cestiunea constituţională şi spune, că formarea acestui cabinetŭ e anticonstituţională. Oposiţiunea e unită ca un singurŭ omŭ, ḑice d-sa, şi decĭ nu se putea ḑice că M. S. nu putea sĕ se adreseze minorităţii. Oratorulŭ ḑice că guvernulŭ astfelŭ constituitŭ e o amenintare teribilă a atingerei libertăţilorŭ publice [aplause].

D. *Ferichide*, ministru de esterne, rĕspunde d-lui Blarembergu, susţinĕndŭ că guvernulŭ acesta este espresiunea naţiunei. Primulŭ ministru revenindŭ la putere a avutŭ în vedere starea actuală, care astăḑĭ pare liniştită, dêr care mâne nu sciă cum va fi. S'acusă oposiţiunea că alegerile lĭ-a făcutŭ punĕndŭ în jocŭ numele regelui. Ş'apoi în asemenĭ condiţiunĭ cereţĭ disolvarea parlamentuluĭ? Voiţĭ pôte s'aducă unŭ cabinetŭ, care se lucreze contrariu ideilorŭ acestei maiorităţĭ? Ei bine, vĕ înşelaţĭ; ţera nu voia unŭ astfelŭ de guvernŭ. Crisa ministerială este socotită ca una dintre dovedile cele mai marĭ ale puterei guvernului [aplause.]

Se cere închiderea discuţiunei.

D. *Tache Ionescu* vorbesce contra închiderei, ḑicĕndŭ că maioritatea prin faptulŭ închiderei va dovedi, odată mai multŭ, până unde merge cu violenţele parlamentare.

Se pune la votŭ închiderea discuţiunei şi se primesce.

D. *Lascarŭ Catargiu*. Vorbescŭ în cestiune personală, am o răfuială cu d. Brătianu. La 1876, când s'a făcutŭ reconstituirea, ea a fostŭ făcută de unanimitatea ţĕrei. Ei bine, d-sa a făcutŭ reviduirea acelei constituţiunĭ pe furişŭ fără a se cerceta sentimentulŭ generalŭ alŭ camerei. Enumĕrândŭ relele guvernului I. Brătianu, sfârşesce ḑicĕndŭ: Etă pentru ce suntemŭ veniţĭ aicĭ, pentru a constata şi a arăta ţĕrei cele ce faceţĭ [aplause].

D. *Carpŭ* ḑice că-i pare rĕu a fi silitŭ sĕ facă o cestiune personală dintr'o cestiune purŭ politică, démnă de tôtă atenţiunea d-vôstrĕ. S'a ḑisŭ că ni s'a oferitŭ guvernulŭ; ei bine, nu, căcĭ decă nu ni s'arŭ fi oferitŭ, l'amŭ fi primitŭ. Totŭ ce ni s'a oferitŭ, au fostŭ portofoliurĭ; cu acele portofolii n'avemŭ ce face. Adineaorĭ ne felicitamŭ că a încetatŭ crisa ministerială; ei bine, acéstă crisă nu e sfârşită şi nu se va sfêrşi până ce nu se va termina procesulŭ dintre noi şi d-vôstră [aplause]. Eu am spusŭ regelui, că nu primescŭ a continua cu sistema de guvernare a d-lui Brătianu. Oratorulŭ ḑice că acestŭ guvernŭ va fi calificatŭ de istoriă. D-sa crede că pe viitorŭ nu se vorŭ mai face programe ca la Mazar-paşa şi sĕ nu se ţină. Programele ce se vorŭ face vorŭ fi aduse la îndeplinire, căcĭ ţera n'ar mai suferi-o. D-sa sfârşesce ḑicĕndŭ, că mai multŭ decâtŭ la orĭ-ce ţine la cinste.

D. *Cogălniceanu* constată, că atâtŭ maioritatea câtŭ şi minoritatea desarmase ôre-cum în timpulŭ crisei. Astăḑĭ însĕ ministrulŭ de esterne a fostŭ violentŭ şi nedreptu. D-sa combate acusaţiunile aduse de ministrulŭ de esterne oposiţiunei, protestândŭ contra lorŭ. In urmă d-sa trece şi arată situaţiunea ţĕrei, şi ideile sale esprimate d-lui Dim. Ghica, când l'a chematŭ a forma unŭ cabinetŭ. D-sa ar fi primitŭ a face parte din ministeriulŭ Ghica, acésta însĕ cu condiţiunea ca sĕ se disolve camerile. Vorbindŭ astăḑĭ cu ministrulŭ justiţiei, i-am spusŭ că nu-lŭ felicitŭ, deôrece nu şciu pe cine represintă; êr d-sa mĭ-a rĕspunsŭ, că represintă grupulŭ „Românului" care îşĭ păstreză principiele profesate de Costache Rosetti. Eu sciu că d. Rosetti s'a despărţitŭ de d. Brătianu tocmai din causa ideilorŭ; ei bine, atuncĭ cum d-sa va pute isbuti sĕ le pună în practică.

D. Cogălniceanu critică pe d. Giani c'a primitŭ d'a face parte dintr'unŭ cabinetŭ astfelŭ compusŭ. Pe când tôte grupurile au refusatŭ d'a intra în ministerŭ, se întrébă în ce condiţiunĭ se află acolo d. Giani? D-sa sfêrşesce arătândŭ modulŭ cum s'ar fi pututŭ forma unŭ cabinetŭ din tôte elementele liberale; conchide că acestŭ guvernŭ e anticonstituţionalŭ. D. Carpŭ a ḑisŭ bine, nĭ-s'a datŭ guvernŭ, ni s'au datŭ portofoliurĭ şi portofoliurile nu suntŭ bune de nimicŭ, când cu ele nu se pôte face unŭ bine pentru ţeră [aplause].

D. *N. Fleva* vorbesce şi d-sa în cestiune personală şi arĕtĕndŭ propunerile ce i s'a făcutu de a face parte dintr'unŭ ministerŭ şi rĕspunsulŭ d-sale, sfârşesce prin a declara de anti-constituţionalŭ guvernulŭ actualŭ [aplause].

D. *C. Nacu*, ministrulŭ cultelorŭ şi ad-interimŭ la interne. Cetesce mai multe mesagii prin care s'aducŭ mai multe proiecte de lege de credite, împrumuturĭ şi esproprierĭ.

D. *I. Lahovari* face o interpelare d-lui ministru de justiţiă asupra interpelărei date de d-sa art. 7 din legea asupra străinilorŭ cu ocasiunea espulsării d-lui Al. Ciurcu şi alţi transilvănenĭ [aplause].

D. *Blarembery*. Anunţă o interpelare d-lui prim-ministru pentru politica sa esternă.

D. *P. Grădiştenu* interpeleză pe d. ministru de justiţiă asupra mersului ce are de gândŭ sĕ dea justiţiei şi ce atitudine va ţine faţă cu aceia, carĭ au abusatŭ de legea espulsărilorŭ. De asemenea se întrébă decă mai susţine legea libertăţii individuale.

După acestea adunarea trece la ordinea ḑilei.

SCIRILE ḐILEI.

Fóia oficială ungurêscă publică două ordinaţiunĭ ale ministrului de justiţiă în afacerĭ privitóre la cărţile funduare. Aceste ordinaţiunĭ dispunŭ o *nouă şi ne mai audită mĕsură de maghiarisare*, asupra căreia vomŭ reveni, deôrece pentru proprietarii de imobilii e de celŭ mai mare interesŭ.

***

Amŭ primitŭ mai multe scrisorĭ din *Făgăraşŭ*, în care se ridică plângerĭ contra „*Reuniunei femeilorŭ*" române gr. cat. de acolo, din causă că nu se vede nicĭ o urmă de activitate din parte'i şi nicĭ socotelile nu şi-le mai dă de câţiva anĭ.

E de doritŭ, în interesulŭ reuniunei, ca comitetulŭ ei câtŭ mai curêndŭ sĕ împrăştiă nedumeririle publicului făcĕndŭ ceea ce prescrie § 18 din statute.

***

Precum comunică o corespondenţă locală din Pesta, comanda *corpului 4 de armată* a încunosciinţatŭ autoritatea comunală, că în anulŭ acesta *nu se vorŭ face obicinuitele esercitii de arme* ce aveu sĕ înceapă la 15 Aprilie.

***

D-lŭ *Mironŭ Costinŭ*, fostŭ sublocotenentŭ de cavaleriă *in armata austro-ungară*, s'a primitŭ *în armata română* pe ḑiua de 1 Martie 1888, cu gradulŭ de sublocotenentŭ, la vacanţa ce este în regimentulŭ 2 călăraşi şi cu vechimea în acestŭ grad dela 1 Noemvre 1879, din care i se va deduce timpulŭ dela 26 Augustŭ 1884 până acum, câtŭ a statŭ în demisie. D-lŭ Costinŭ va face parte din regimentulŭ 2 de călăraşi, spune „România."

***

Incetândŭ bóla, din causa căreia a fostŭ închisă *preparandia* de învĕţătóre din *Clusiu*, prelegerile la institutŭ au reînceputŭ.

***

Treideci de familii din comuna *Răcătău*, care se ţine de solgăbirĕiatulŭ Vinţului de josŭ, au adresatŭ fisolgăbirĕului o rugare, ca sĕ facă a li se ajuta în lipsa cea mare de mijlóce de traiu, de care suntŭ bântuiţĭ; aceeaşĭ cerere i-au adresat'o comunele *Acumară şi Sărăcsĕu*, unde în anulŭ trecutŭ grindina a nimicitŭ tóte sĕmĕnăturile. Fisolgăbirĕulŭ a adresatŭ petiţiunile vicespanului. Etă-ne ajunşĭ şi în ḑile de fómete sub stăpânirea ungurêscă: poporaţiunea rurală numai are ce mânca.

***

Riulŭ Bretea (Berettyo) a eşitŭ din albia şi a inundatŭ oraşelulŭ *Bretea Ujfalĕu* din comit. *Bihorului*. Din causa acésta s'a întreruptŭ şi comunicaţiunea pe calea ferată între numita localitate şi între Mezö-Keresztes, acelaşŭ comitatŭ.

***

Din *Oradea mare* se telegrafiază cătră „O. Ert.," că în urma repedei topirĭ a zăpedei apa Crişului şi a rîului Pecz a crescutŭ cumplitŭ. Două suburbii ale Oradei-marĭ au fostŭ inundate. Multe sate au trebuitŭ sĕ fiă evacuate cu luntrile. Pe linia ferată Oradea-mare-Beiuşŭ-Vascău dĕrĕmându-se o mare parte de terasamentŭ, comunicaţiunea s'a întreruptŭ totalŭ pe timpŭ nedeterminatŭ. Pe linia secundară Sâmbetenĭ-Rogozu (Bihorŭ)-Dobreştĭ (Caraşŭ-Severinŭ), trenurile mixte Nr. 4811 şi 4812 nu mai circuleză în fiecare ḑi, ci numai de trei orĭ pe sĕptĕmână, Lunea, Mercurea şi Vinerea, şi acésta dela 3 (15) Martie.

***

Consorţiulŭ actorilorŭ de sub Gustav Hubay s'a nimicitŭ totalŭ în *Szentes şi stă sĕ móră de fóme*. Magistratulŭ lĭ-a votatŭ unŭ ajutorŭ de 10 fl. şi în acelaşĭ timpŭ li-a permisŭ actorilorŭ şi actriţelorŭ sĕ cerşêscă din casă în casă.

FOILETONULU „GAZ. TRANS."

(3)

DICŢIONARŬ POPORALŬ.

Cuvinte românescĭ din jurulu Năseudului, de poporŭ grăite şi totŭ pentru poporŭ alcătuite. Adunate de dascălulu *Iuliu Bugnariu*.

(Urmare din Nr. 261—265 din „G. T." anului trecutu.)

363. *Sfetescŭ*=arătŭ ceva pe faţă d. e. cărţile de jocŭ. Êr a „*ţi-se sfeti*"= a-ţĭ succede, a te bucura de reuşită; a nu ţi-se sfeti=a nu-ţĭ succede.— Ai mersŭ a peţi la fata lui Cârlanŭ, dêr aşa se vede, că nu ţi-s'a sfetitŭ!
364. *Ţolindrŭ*=ţolincă, ţolŭ vechiu şi sfêrticatŭ, bunŭ de astupatŭ hornulŭ.
365. *A se morlofăli*=a se mâzgăli, a se unge pe degete orĭ pe mânĭ cu ceva.
366. *Glodŭ*=tină mare.
367. *Ciurufală*=cimentŭ.
368. *Scofală*=zamă de carne îngroşată cu făină de grâu: tocană. D'aicĭ verbulŭ a te *scofăli*=a te mânji pe mânurĭ cu ceva.
369. *Giptŭ, jiptŭ*=saculŭ cu mălaiu orĭ grâu dusŭ la môră spre măcinare.
370. *Duhóre*=putóre, împuţiciune; mirosŭ rĕu. D'aicĭ verbulŭ „*a duhui*"= rĕspândi mirosŭ rĕu, neplăcutŭ.
371. *Lepciu*=plăcintă de postŭ, înlăuntrulŭ căreia se află curechiu tăiatŭ mĕruntŭ orĭ prune fierte (lictarŭ).
372. *Ciacaribă*=unŭ felŭ de napĭ, ce crescŭ prin grădinĭ şi suntŭ bunĭ de mâncatŭ, numiţĭ „napĭ turcescĭ".
373. *Ciagorniţă*=vasulŭ în care se păstreză chiagul pentru facerea brânḑii.
374. *Fleúră*=gaură, apertură, cavitate.
375. *Dunavŭ*=prostŭ; mişelŭ. Omulŭ ăsta atâta-i de dunavŭ, încâtŭ nu scie unde sĕ'ncépă şi unde sĕ sfêrşêscă!
376. *Hlipticiosŭ*=omŭ mâncăciosŭ, gastriciosŭ, care nu se mai satură.
377. *A sinica*=a mâneca, a porni, a purcede. Acestŭ cuvĕntŭ ocure cu deosebire în descântecele nôstre poporale, precum:

   Sinicatus'au
   Nouĕ fete curate,
   Luminate
   Din nouĕ sate
   Curate
   Luminate
   Cu mânecile sufulcate etc.

378. *Jimborŭ*=omulŭ a căruia dinţĭ suntŭ crescuţĭ unulŭ preste altulŭ.
379. *Calabâcŭ*=necasŭ, supĕrare, sfadă; cioroborŭ.
380. *Sbrotecŭ*=unŭ felŭ de morbŭ, ce se ivesce la oi şi la capre, când le arde laptele în pulpe. Morbulŭ acesta este fôrte primejdiosŭ, dêr şi lipiciosŭ aşa, că decă o óiă orĭ o capră capĕtă sbrôtecŭ [tabercului], atuncĭ tôtă stâna cade victimă acestui morbŭ. In casulŭ acesta ciobanii suntŭ nevoiţĭ a mulge oile pe păiuşŭ de iarbă. Ca mijlocŭ pentru recăştigarea laptelui perdutŭ se aplică descântecŭlŭ, carele — după credarea poporului — are o influinţă într'adevĕrŭ dumnedeiască.
381. *Samalâşŭ*=omŭ care mĕsură tôtă căcăraza cu aţa; scumpŭ, sgârcitŭ, avarŭ.
382. *Sfârlaiţŭ*=fumulŭ, ce ese din nescare mâncare arsă, d. e. din slănină friptă etc.
383. *Şerabe*=cisme rele.
384. *Şcârlă*=muiere bĕtrână şi slabă.
385. *Cutruluire*=a esamina totulŭ d. e. a căuta ce este în ladă, în blidarŭ, în podŭ etc.
386. *Infulicare*=a rădica ceva preste putinţă.
387. *Dobzare*=a bate, a scărpina la óse cu o botă noduróşă.
388. *Tăgăşire* [ca verbŭ şi subst.]=ingăimăcire, confusiune; perplesitate.
389. *Taraşipŭ* pl. taraşipurĭ=unelte, rechisite.
390. *Târnuescŭ*=deşternŭ: stricŭ buna intocmire a unui lucru.

   Ce ţĭ-e patulŭ *târnuitŭ?*
   Orĭ dôră te-ai bolnăvitŭ
   Şi cu patulŭ te-ai sfăditŭ?

391. *Turlaşŭ*=pârăie de apă vĕrsată din ceva vasŭ, orĭ chiar pârăiele de lacrĕmĭ din ochĭ.

   De durerĭ şi de nĕcazŭ
   Lacrĕmile'mĭ curgŭ *turlată:*
   Dêr de lacrĕmĭ nu bagu sĕmă,
   Că le ştergŭ cu cea năframă.

392. *Bolohoniţă*=mută, prôstă, nătărâucă.
393. *Cociobă*=casă mică, veche şi slabă.
394. *Coşlébă*=poiată pentru vite.
395. *Corcíuiă*=o gratiă de nuiele, ce se puue érna pe sanie, ca se stea fĕnulŭ.
396. *Cicerişŭ*=omŭ, care nu pôte trece nimicŭ cu vederea, de a nu-şĭ face observările sale critice pline de satiră şi sarcasmŭ înţepătorŭ.
397. *Ciurgău*=cioroiŭ.
398. *Cislă*=minte: fantasie.

[Va urma].

Așa umblă după pâne arta teatrală ungurescă, observă „Pester Lloyd.“

Ce facŭ Kulturegyleturile, care pretindŭ că suntŭ reuniunĭ culturale? Cum lasă ca cultura ungurescă sĕ cerșescă?

***

Concertulŭ de Mercurĭ sera alŭ d-lui *Neculae Popovicĭ*, profesorŭ de cantŭ la liceulŭ românescŭ de aci, a succesŭ fórte bine. In numĕrulŭ de mâne vomŭ da amĕrunte.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei.“

Beiușŭ, Martie n. 1888.

Casina română din Beiușŭ, precum în alțĭ anĭ, așa și în carnevalulŭ din anulŭ acesta a arangiatŭ balŭ în favorulŭ bibliotecei sale.

Acestŭ balŭ, ca de comunŭ, a avut succesŭ splendidŭ, atâtŭ moralŭ, câtŭ și materialŭ; moralŭ încâtŭ a fostŭ cercetatŭ mai de tótă inteligința română din locŭ, ba a luatŭ parte și unŭ numĕrŭ frumosŭ din familiile maghiare. Jocurile: „Ardeleana“, „Romana“ și „Cuadrilulŭ“ au fostŭ jucate cam de 45 părechĭ, éră în medulŭ nopței s'au jucatŭ „Călușerulŭ“, „Hora“ și „Bătuta“ de 12 tinerĭ studențĭ îmbrăcațĭ în costumele îndatinate pentru aceste jocurĭ și fiindŭ vii aplaudațĭ.

Intre participanțĭ am vĕdutŭ pe Dómnele: A. Teokaru, Simai Antonia, Hermina Ignatŭ, T. Szendi, Hortensia Farkașŭ, Papp Teresia (Kebesdi), M. Zelencsicŭ, Dițiu Ana (Orade), Irina Antal, Luisa Eder, Antonia Zanko, Ana Cașolțanŭ, Antița Papp, Irina Boglucz (Ujleacŭ), Ana Curtescu, N. Olteanŭ, A. Györy, U. Fĕtu, Catița Kretz, Ana Ardeleanŭ, M. Grünvald, Maria Dringo, Rozalia Murășan, Florea Ardeleanŭ (în costum), Terezia Târdiu (în costum), Veturia Papp, Maria Beliczay. D-șorele: Flóre Teokar, Marica Simai, Ana Szendi, Ana Sarkadi (Orade), Maria Zelencsik, Irina Dițiu (Orade), Irina Antalŭ, Toni Böhm, Zefi Böhm, Ana Indre, Luisa Cașolțanŭ (a și sortitŭ unŭ obiectŭ frumos ca propria manufactură — în favorulŭ balului] Ana Curtescu, Maria Fĕtu, Margita Grünvald, Margita Buderŭ, Ana Dringo, Silvia Papp (Cherelușŭ), Maria Beliczay, Iulia Sipos, Rosa Sipos, Antonia Csomor.

Suprasolvirĭ au incursŭ dela d-nii: Aug. Teokar 50 cr., Teodorŭ Roșiu 50 cr., Dem. Simai 1 fl., Veiszglász 1 fl., Vasiliu Ignatŭ 3 fl., Ioanŭ Szendi 1 fl., Traianŭ Farkașiu 1 fl., C. Popoviciu 50 cr., Iosifŭ Popŭ 1 fl., Mihaiu Dițiu 1 fl., Aug. Antalŭ 2 fl., Geza Eder 1 fl., Teodorŭ Zanko 1 fl., Stefanŭ Bogluțŭ 1 fl., Stefanŭ Olteanŭ 1 fl., Geza Györi 3 fl., Stefanŭ Fĕtu 1 fl., Ambrosiu Krețu 1 fl., Dr. Mór Grünwald 1 fl., Teodorŭ Ciumpe 1 fl., Sofia Szilagyi 1 fl., Teodorŭ Oncea 1 fl., Dr. G. Murĕșianŭ 2 fl., Aug. Târdiu 1 fl., I. Beliczay 1 fl., N. Nicola 50 cr., Georgiu Horvath 2 fl., Vasiliu Stefanŭ 1 fl., Partenie Traianŭ 1 fl., D. Fekete 1 fl., V. Papp (Topa) 2 fl., Ioanŭ Buteanu 1 fl., S. Andru 2 fl., G. Ardeleanŭ (Satmariu) 1 fl., Teodorŭ Papp (Chese) 2 fl. Din Oradea-mare magnificulŭ Domnŭ Teodorŭ Kovary 1 fl., mag. d. Jeroteiu Beleșiu 2 fl., mag. d. Paulŭ Vela 1 fl., mag. d. Aug. Lauranŭ 1 fl. Ioanŭ Ciceronescu 1 fl., Ioanŭ Goia 1 fl., Nic. Zigre 1 fl., Mihaiu Pavelŭ juristŭ 1 fl., Dr. F. Duma, 1 fl., M. Neșiu 1 fl., Iosifŭ Romanŭ 1 fl., Dr. D. Kiss 1 fl., I. Erdélyi 1 fl., I. Buna 1 fl., Ioanŭ Papp 1 fl., Iuliu Papfalvi 1 fl., mag. d. Art. Sarkadi 3 fl.

Venitulŭ curatŭ alŭ balului s'a urcatŭ la 80 fl. v. a.

Din comitatulŭ Brașovului.

In ședința de Lunĭ a comitetului administrativŭ s'au cetitŭ raportele lunare.

Raportulŭ viceșpanului constată, că în luna Februarie liniștea și ordinea în comitatŭ n'a fostŭ turburată. Contra siguranței vieții s'a ivitŭ unŭ delictŭ în Apața, unde copilulŭ de 5 anĭ alŭ lui Mihaly Bölöni a arsŭ din causa neglegenței părinților. Contra vicenotarului Gyula Kovacs și contra medicului de morțĭ Janos Iacab, carĭ au căutatŭ sĕ acopere casulŭ nefăcêndŭ arĕtare, s'a pornitŭ cercetare disciplinară și celŭ din urmă a fostŭ suspendatŭ din postŭ. Contra siguranței proprietății s'au ivitŭ în Brașovŭ patru furturĭ sĕvêrșite în 3 casurĭ, de servitóre, care s'au și descoperitŭ și predatŭ judecătoriei cercuale, spre pedepsire, pe când în casulŭ alŭ patrulea unŭ chelnĕrŭ a furatŭ unŭ ceasornicŭ de aurŭ; chelnĕrulŭ a fostŭ predatŭ tribunalului. Sinuciderĭ s'au întêmplatŭ una în Feldióra, de către unŭ țĕranŭ părăsitŭ de necredinciósa lui soția. Cassele comitatului fiindŭ scontrate s'au găsitŭ în ordine.

S'a luatŭ la cunoscință *pensionarea* inginerului superiorŭ *Carol Gärtner*, însărcinându-se de către ministerulŭ de comunicațiune inginerulŭ Karl Mika cu conducerea oficiului reg. de construcțiunĭ.

In urma încunosciințării tribunalului de aci, că *contra judelui* din *Sânpetru* Andreas *Zoor* și contra *vicejudelui* Christian *Zerbes* s'a luatŭ decisiunea d'a fi acusațĭ pentru delictulŭ contra libertății personale, amêndoi au fostŭ suspendațĭ din postŭ, dér s'a alesŭ o comisiune ca sĕ desbată cestiunea, că óre nu e nicĭ o cale legală d'a mai modera asprimea dispozițiunei legii, care dice, ca membrii oficiului comunalŭ sĕ fiă îndată suspendațĭ chiar și în casurĭ de delicte mai micĭ, prin ceea ce sufere vada oficiului și mersulŭ administrațiunei.

Raportulŭ inspectorului școlarŭ constată, că în tóte scólele visitate în luna Februarie s'a aflatŭ unŭ resultatŭ favorabilŭ. Vaccinarea (poșirea) copiilorŭ de scólă s'a esecutatŭ cu bunŭ succesŭ. Scóla elementară de statŭ din Tărlungenĭ a trebuitŭ sĕ se'nchidă pe timpŭ nedeterminatŭ din causa vărsatului (bubatului.)

Raportele (două) procurorului constată că în închisórea tribunalului de aci au fostŭ la finele lui Ianuarie 114 arestanțĭ între carĭ 103 condamnațĭ și 11 în cercetare; dintre ceștĭ din urmă 5 au fostŭ condamnațĭ în instanța întêia. In Ianuarie s'a făcutŭ numai o arĕtare penală mai importantă, peutru omorŭ prin lovire. La finele lui Februarie numĕrulŭ arestanților a fostŭ 115, între carĭ 101 condamnațĭ și 14 în cercetare; dintre aceștia din urmă 6 au fostŭ condamnațĭ în instanța întêia.

Raportulŭ inspectorului de dare constată, că la finele lui Februarie se datorau cu totulŭ 149,197 fl, 45½ cr. din dare. Din aceștia s'au încasatŭ 101.169 fl. 65 cr. Restanța e decĭ 48.027 fl. 84½ cr.

Raportulŭ medicului comitatului constată, că starea sanitară nu pré e favorabilă. In Tărlungenĭ vĕrsatulŭ a luatŭ dimensiunĭ epidemice, așa că scóla s'a închisŭ. După raportulŭ din urmă au rĕmasŭ 18 persóne în tractare medicală. Scarlatina a încetatŭ în Hĕlhii, din contră s'a ivitŭ în Rêșnovŭ, Codlea, Ghimbavŭ, Vulcanŭ și Cărstianŭ. Casurĭ de difterită s'au ivitŭ 3 în Satulungŭ și 1 în Rêșnovŭ. Vaccinarea e în curgere. Sinuciderĭ s'au ivitŭ unŭ singurŭ casŭ.

Literatură.

„Romänische Revue,“ *politisch-litterarische Monatschrift*, erscheint in *Resicza* Süd-Ungarn; Herausgeber *Dr. Cornelius Diaconovich*. IV Jahrgang III Heft. Inhalt: *Das Szörenyer Mandat* (Seite 129). *Pressprozesse.* (Seite 136). *Rundschau.* (Der Bündnissvertrag vom 7. Oct. 1879. Seite 144. — Magyaren und Deutsche. Seite 155. — Sachsen und Romänen. Seite 159. — „Es soll alle Gewalt angewendet werden!“ Seite 161. *Thimoteus Cipariu.* (Aus der „Revista nouă.“ Seite 165). *Literatur.* (General Paul Kisseleff in der Moldau und Wallachei, 1829—1834. v. A. Papadopul-Calimach. Seite 172. — Weltkarte des Castorius, genannt die Peutinger'sche Tafel. Herausg. und eingel. von Dr. Konrad Miller, Stuttgart. Seite 173. — Jonnescu-Gion: „Ludwig XIV. und Const. Brancovanu.“ Untersuchungen über die franz. Politik im europäischen Osten. Seite 174.) *Inserate.* (Seite 176).

Pränumerationspreis, für Österreich-Ungarn **10** Gulden järlich, für Deutschland **12** Mark, für das übrige Ausland **20** Francs i. G. zahlbar am Sitze der Direction. Abonnements werden nur für ein ganzes Jahr eingegangen.

Prețulŭ: Pentru Austro-Ungaria **10** florinĭ, pentru străinătate **20** francĭ în aurŭ pe anŭ. Abonamente se facŭ numai pe anulŭ întregŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 16 Martie. Vicepreședintele și ministrulŭ de statŭ au învitatŭ amêndouĕ camerile dietei sĕ se 'ntrunéscă în 19 Martie la o ședință pentru ca sĕ primescă mesagiulŭ împĕratului.

Toțĭ óspeții princiarĭ au sosităŭ.

Roma, 16 Martie. Scrisórea de felicitare a Papei către împĕratulŭ germanŭ dă espresiune speranței, că se va continua întărirea bunelorŭ raporturĭ dintre Germania și biserica catolică.

Parisŭ, 16 Martie. Cercurile parlamentare aprobă unanimŭ mĕsura ministrului de resboiu contra generalului Boulanger, căruia i-a luat comanda și l'a trecutŭ în neactivitate.

NECROLOGU.

Maria N. Berbece născ. *Enescu* ca soțiă, *Anna Berbece* ca mamă, *Maria, Victoră, Iancu* și *Neculae* ca fii, *Moise, Anna, Smaranda* și *Varvara* ca frațĭ, în numele lorŭ și celorlalțĭ consângenĭ cu inima frântă de durere anunță tuturorŭ amicilorŭ și cunoscuților cumcă prea iubitulŭ lorŭ soțŭ, fiiu, tată și frato

NICOLAE BERBECE

parochŭ gr. or. în comuna Cheia, decoratŭ cu crucea de argintŭ pentru merite încă ca gendarmŭ ces. reg. în alŭ 50-lea anŭ alŭ etății și alŭ 17-lea alŭ fericitei sale căsătorii după unŭ morbŭ greu a trecutŭ din viĕță în 3/15 Martie a. c.

Osemintele multŭ regretatului defunctŭ se vorŭ îmormênta Sâmbătă în 5/17 Martie a. c. la 10 óre a. m. în cimiteriulŭ bisericei gr. or. din Cheia.

Cheia, 3/15 Martie 1888.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria eternă.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 16 Martie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.47	Vend.	8.48
Argintŭ românescu .	„	8.44	„	8.48
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.05
Lire turcescĭ . . .	„	11.34	„	11.37
Imperialĭ	„	10.34	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble rusescĭ . . .	„	101.—	„	102.—
Discontulu	6½—8% pe anu.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Martie st. n. 1888.

Renta de auru 4%	96.50
Renta de hârtiă 5%	83.30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	148.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	94.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (2-a emisiune) . .	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	108.70
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișu . . .	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	103.70
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Renta de hârtiă austriacă	77.50
Renta de argintŭ austriacŭ	79.10
Renta de aurŭ austriacă	108.50
Losurĭ din 1860	131.50
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	857.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	270.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	268.—

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Poesii poporale din Solnocŭ-Dobéca

(culese de Petru Mureșianu-Șîreganulŭ.)

Audit-am o minciună,
Că'n Mureșŭ nu-i apă bună
Și cățĭ béu toțĭ se cunună,
Cățĭ din Murĕșŭ apă béu
Toțĭ la olaltă se iau.

***

Seraculŭ bărbatulŭ meu
Toțĭ ómenii dicŭ că-i rĕu,
Mie'mĭ pare fórte bunŭ.
Că'mĭ cosesce la Crăciunŭ
Și'lŭ uscă la bobotéză.
Tótă nóptea'lŭ rourează.

***

Frundă verde de bujorŭ,
Tóte'n lume trecŭ în dorŭ;
Frundă verde lemnŭ cânescŭ,
Tóte'n dorŭ se veștedescŭ.
Câtu-i lumea pe sub sóre,
Tóte, tóte-sŭ trecĕtóre;
Frundă verde de cicóre,
Averea-i frumósă flóre.
Se uscă, se veștejesce
Câtŭ ce érna că sosesce;
Numa-unŭ lucru ne rĕmâne
Ce nu pere'n vecĭ din lume:
Suferința nu apune
Nice odată din lume,
Nu pere, nu veștejesce,
Ci mereu, mereu totŭ cresce.

***

Cine n'are mamă dragă
N'are unde-amarŭ sĕ tragă;
Cine n'are maică dulce
N'are unde-amarŭ se duce.

***

Vai de-acela sĕraculŭ,
Care-i slugă le altulŭ,
Multe rabdă, sĕraculŭ;
Las' sĕ rabde, decă șede,
Largă-i lumea, elŭ n'o vede?
Că de-aicĭ pănă'n Bănatŭ
Și-ar afla locŭ aședatŭ;
Și de-aicĭ pănă sub munte
Și-ar afla locŭ óre-unde.

***

Streină-sŭ Dómne streină,
Ca ș'o flóre din grădină,
Nicĭ aceea nu-i streină,
Că mai are rădĕcine
Dér eu n'am Dómne pe nime.

***

De-ar da Domnulŭ Dumnedeu,
Sĕ fie codrulŭ birĕu
Și frunda solgăbirĕu,
Sĕ trăescŭ de rĕndulŭ meu.

***

Audĭ mamă, cânii batŭ,
Intră pețitorii'n satŭ,
Scóte cóste din lădoiu,
Dór orŭ veni și la noi.

***

Străină străinătate,
Nu mĕ'nstrăina departe,
Că n'am cine sĕ mĕ cate:
Surorile mi'sŭ departe,
Mama-a muritŭ, nu mĕ póte;
Am o soră tinerea,
Nu se sci căta pe ea,
Tată am dér nu mĕ crede,
Pe maica-i pajiște verde,
Nicĭ m'aude, nicĭ mĕ vede.

***

Pănă-mĭ era mie bine,
Totŭ neamulŭ venea la mine,
De când am picatŭ la rĕu,
Nu mĕ cercă neamulŭ meu.

***

— Busióce
Nu te-ai cóce!
— Da de ce sĕ nu mĕ cocŭ,
Că mĕ punŭ ficiorii'n clopŭ
Și mĕ pórtă pe la jocŭ,
— Trandafire
N'ai mai fire!
— Da de ce sĕ nu mai fiu
Că mĕ punŭ fetele'n brĕu
Și mĕ pórtă pe la rîu?

***

Hai lele sĕ te sĕrutŭ,
ba eu,
Că de mânĭ mĕ ducŭ la plugŭ
du-te.
Diua-i mare,
Brazda-i tare,
d'apoi,
Peste di nu potŭ ara,
Că mĭ-e dorŭ de gura ta,
Gura'țĭ n'are
Așteptare,
n'aibă.

***

Cine n'are multŭ uritŭ,
Vie la mine sĕ-i vêndŭ,
Că eu am și mĭ-a 'ntrecutŭ;
Cine n'are multŭ năcazŭ,
Vie la mine sĕ-i lasŭ,
Că eu am și mĭ-a rĕmasŭ.

***

Câte paserĭ suntŭ pe lume
Tóte cină și s'alină,
Numai eu n'am ce cina,
Nicĭ unde mĕ alina.
Că mĭ-e cuibulŭ lângă drumŭ
Călĕtorii mĭ-adunŭ scrumŭ.
Cățĭ drumarĭ pe drumŭ trecea
Toțĭ în cuibulŭ meu svîrlea:
Dér unulŭ din graiu grăia:
Oh tu mică păsĕrea,
Mută-țĭ cuibulŭ d'acolea,
Că-oiu veni'ntr'o séră beatŭ,
Țĭ-oiu afla cuibulŭ stricatŭ.
Dér ea rĕu s'a supĕratŭ
Și cuibulŭ și l'a mutatŭ
La mijloculŭ codrului
Tocma'n țéra Turcului,
Cuibulŭ bine și'lŭ tocmi,
Și în dênsulŭ se-odihni.

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesii, novele, schițe. piese teatralĭ ș. a. — mai departe tracteză cestiunĭ literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice: apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMĂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broșurĭ lunare câte de $2\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ cóle; și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoțilorŭ mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între acéstia mulțime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă. scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărțĭ din editura propria:

Apologie. Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndu și o notiță istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ întroducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modul cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Prețulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue se se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțŭ. Prețulŭ 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, dŭpă Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrosa seu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătenului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economia, industria, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămentulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbațĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta. pentru aceea ilŭ și recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Prețulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruțŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulu de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindêndŭ compositiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referințele vieței socialĭ — se póte întrebuința cu multŭ folosŭ de cătră preoți, învĕțătorĭ și alțĭ cărturarĭ românĭ. Prețulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de viersurĭ funebralĭ. urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritaru sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtorei de D-deu urmatu de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.